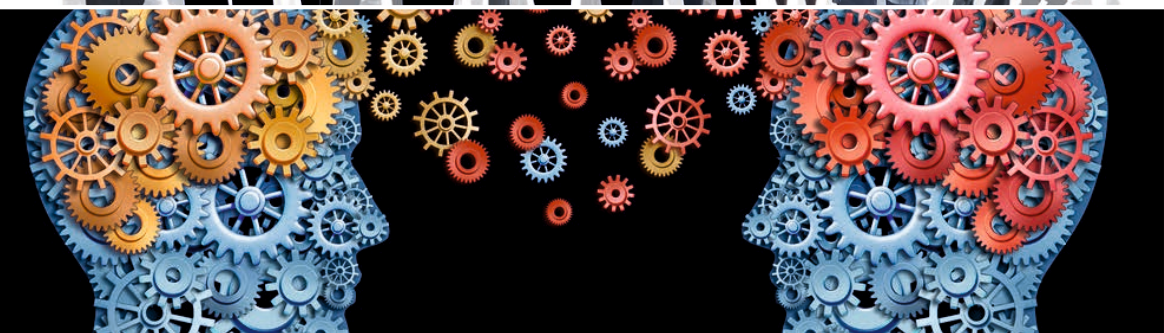

TAVASZI SZÉL 2014 / SPRING WIND 2014 Konferenciakötet

Doktoranduszok Országos Szövetsége
Association of Hungarian Phd and DLA Students

IV.

**TAVASZI SZÉL
SPRING WIND**

**2014.
Debrecen**

Felelős kiadó: Doktoranduszok Országos Szövetsége

IV. kötet

Szerkesztette: Csiszár Imre és dr. Kőmíves Péter Miklós

Lektorálták:

Csiszár Imre	Dr. Mező Ferenc
Dr. Árva Zsuzsanna	Dr. Mohos Nagy Éva
Dr. Béneyi Miklós	Dr. Pupos Tibor
Dr. Bérczes Attila	Dr. Reisinger Adrienn
Dr. Bukovics Ádám	Dr. Szigeti Cecília
Dr. Dőry Tibor	Dr. Takács Levente
Dr. Farkas Henrik	Dr. Tóth János
Dr. Fézer Tamás	Dr. Vámosi György
Dr. Fónai Mihály	Dusek Tamás
Dr. habil. Elek Balázs PhD	Gaál István
Dr. habil. Barta Róbert	Lakatos Gyula
Dr. habil. Boda István	Máthé Csaba
Dr. Hegedűs György	Miklós Ida
Dr. Horváth Eszter	Prof. Dr. Csorba Péter
Dr. Jeney Viktória	Prof. Dr. Blaskó Béla
Dr. Kovács Gábor	Prof. Dr. Izsáki Zoltán
Dr. Kovács Kornél	Prof. Dr. Zeher Margit
Dr. Lőre Vendel	Rózsa Péter
Dr. Mankovits Tamás	Skodáné dr. Földes Rita
Dr. Mészárosné Dr. Bálint Ágnes	

ISBN 978-963-89560-8-8

Debrecen, 2014

Minden jog fenntartva. A kiadvány szerzői jogvédelem alatt áll. A kiadványt, illetve annak részleteit másolni, reprodukálni, adatrögzítő rendszerben tárolni bármilyen formában vagy eszközzel - elektronikus vagy más módon - a kiadó és a szerzők előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos.

TARTALOM

SZOCIOLÓGIA ÉS MULTIDISZCIPLINÁRIS TÁRSADALOM	11
ERDÉLYI MAGYAR KISEBBSÉGI NEMZETI IDENTITÁS A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJÁNAK TÜKRÉBEN <i>András Hanga</i>	12
GYERMEKOTTHONI NEVELÉSI KÖRNYEZET ÉS A TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS ESÉLYEI ROMÁNIÁBAN <i>Berei Emese-Beáta</i>	20
LESZAKADT TUDÁSELEMEK VAGY HOMÁLYOS TUDOMÁNYOS FOGALOM? – KÉT LEHETSÉGES MAGYARÁZAT AZ INNOVÁCIÓS SZAKEMBEREK TÁRSADALOMKÉPÉRŐL <i>Bodor Ákos</i>	28
SOCIAL COMMUNICATION AND ITS MEANS IN THE CONTEXT OF THE PARTNERSHIP AGREEMENT <i>Csiszér Annamária</i>	37
MOBILITÁS ÉS NEMZETKÖZIESEDÉS A TÖRÖK FELSŐOKTATÁSBAN EGY INTÉZMÉNYI PÉLDÁN KERESZTÜL <i>Dános Zsolt</i>	43
FURTHER ANALOGIES BETWEEN BIO-CHEMICAL NETWORKS AND DEMAND-SUPPLY NETWORKS <i>Fekete István, Hartványi Tamás</i>	53
KOLLEKTÍV TUDAT, CIONIZMUS ZSIDÓ NEMZETÁLLAM <i>Grünhut Zoltán</i>	64
A VITO PROJEKT EREDMÉNYEI ÉS TURISZTIKAI HATÁSAI SELEMCBÁNYÁN <i>Jámbor Viktor Ernő, Nagy Gyula</i>	75

A TISZAZUGI GYILKOSSÁGOK AZ IDŐ TÜKRÉBEN <i>Kis Katalin</i>	87
A DIVERZIFIKÁCIÓ MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MEGKÖZELÍTÉSBN <i>Kissné Nagy Csilla</i>	95
PÉNZÜGYI KULTÚRA: KINCS, AMI NINCS <i>Kovácsné Henye Livia</i>	105
KERESKEDELMI MÁRKÁK JELENTŐSÉGÉNEK ÉS POLCTÜKÖRKÉPÉNEK ELEMZÉSE A HAZAI ÉLELMISZER KISKERESKEDELEMBEN <i>Kristóf Erzsébet</i>	114
AZ ELTÉRŐ KULTÚRÁVAL VALÓ TALÁLKOZÁS SORÁN KELETKEZŐ TRAUMÁK FELDOLGOZÁSÁNAK EGYIK ESZKÖZE, A GYÓGYÍTÓ ÍRÁS <i>Milassin Anda Nóra</i>	126
A POSZTHUMANIZMUS ÉS A MODERN REPRODUKCIÓS TECHNOLÓGIÁK TÁRSADALMI IMPLIKÁCIÓI: BIOETIKAI PERSPEKTÍVÁK <i>Nádasi Eszter</i>	131
A KÖRNYEZETI IGAZSÁGOSSÁG VIZSGÁLATA A VÖRÖSISZAP-KATASZTRÓFA PÉLDÁJÁN <i>Nagy Gyula, Jámbor Viktor Ernő</i>	141
A PUBLIKUS TUDOMÁNYFELFOGÁS ÉS A CSELEKVŐ HÁLÓZAT ELMÉLET ÖSSZEHAONLÍTÁSA A TUDOMÁNYKOMMUNIKÁCIÓ MÓDSZERTANÁNAK FEJLESZTÉSE SZEMPONTJÁBÓL <i>Pintér Dániel Gergő</i>	153
A MINŐSÉG ÉS AZ EREDETVEDELEM ÖSSZEFÜGGÉSEI A HAGYOMÁNYOS TERMÉKEK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSÉBN <i>Pleszkó Réka</i>	166

AZ EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA CÍMTŐL A KREATÍV VÁROS CÍMIG BOLOGNA ÉS GENOVA PÉLDÁJA <i>Slama Györgyné Börcsök Gizella</i>	175
CHALLENGES OF CONTRADICTIONARY RESULTS OF RESEARCHES ON THE ESTIMATION OF THE EFFECT OF SOCIAL CAPITAL ON LABOR MARKET OUTCOMES <i>Székelly Kinga</i>	184
GOFFMAN SZEREPÉRTÉLMEZÉSÉNEK JELENTŐSÉGE AZ ÉLETTÖRTÉNETI VISSZAEMLEKEZÉSEKBE <i>Tóth Judit Gabriella</i>	194
A GRAZI MAGYAR GYERMEKEK HAGYOMÁNY ALAPÚ MANUÁLIS KÉPESSÉGFEJLESZTÉSE <i>Tóth Zsuzsanna Napsugár</i>	201
A TÖRÖK-SZÍR KAPCSOLAT ALAKULÁSA A SZÍR POLGÁRHÁBORÚ TÜKRÉBEN <i>Varga Esztella</i>	213
PSZICHOLÓGIA ÉS NEVELÉSTUDOMÁNYI	220
ZENEI HALLÁSI KÉPESSÉGEK FEJLŐDÉSE ZENEI ÉS NEM-ZENEI OSZTÁLYOKBAN <i>Asztalos Kata</i>	221
THE ACTIVITY OF YOUNG ADULTS IN COMMUNITY- BUILDING ACTIVITIES <i>D. Babos Zsuzsanna</i>	231
ASSZOCIÁCIÓS MÉRTÉKEK ÚJSZERŰ MEGKÖZELÍTÉSÉNEK SZEREPE A FELSŐFOKÚ MATEMATIKA ÉS STATISZTIKAOKTATÁSBAN <i>Bakos Viktor</i>	240

A DIFFERENCIÁLÁSZÁMÍTÁS OKTATÁSÁNAK VIZSGÁLATA BAYES-HÁLÓKKAL KITERJESZTETT TUDÁSTÉRELMÉLET SEGÍTSÉGÉVEL	252
<i>Bánhalmi Árpád</i>	
KOOPERATÍV TANULÁS ÉS GYAKORLATI FELTÉTELRENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA	266
<i>Czinege Monika</i>	
A KORAI TÁPLÁLÁS ÉS A TESTKÉPPÉL VALÓ ELÉGEDETTSÉG ÖSSZEFÜGGÉSEI	276
<i>Csabai Krisztina, Szabó Pál</i>	
TESTKÉP ÉS IDŐPERSPEKTÍVA KAPCSOLATA	283
<i>Dombi Edina, Orosz Gábor</i>	
A PROSZOCIÁLIS SZEMÉLYISÉGLELTÁR ADAPTÁLÁSÁVAL SZERZETT TAPASZTALATOK A KÖZÉPISKOLÁS KOROSZTÁLY KÖRÉBEN	292
<i>Dorner László</i>	
GYERMEKI LÉTET KÍSÉRŐ MUNKÁK PAMLÉNYBAN	302
<i>Farkas Anett</i>	
A FOGYATÉKOS SZEMÉYEK SPORTJA: ISMERETEK ÉS ATTITÚDOK A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓBAN	312
<i>Földházi Brigitta</i>	
A FEJLESZTŐ BIBLIOTERÁPIA OKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBEN TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSA A KÜLFÖLDI GYAKORLAT ALAPJÁN	322
<i>Gulyás Enikő</i>	
MISZTIKUS ABSZOLÚT HALLÁS	332
<i>Herceg Attila</i>	
A KULTÚRPOLITIKA KIHÍVÁSAI AZ 1940-ES ÉVEK MAGYARORSZÁGÁN	340
<i>Kattein-Pornói Rita</i>	

AZ IDŐBELI TERJEDÉS FOLYAMATÁNAK SAJÁTOSságAI A SOPRONI FREINET-KUTATÓCSOPORT INNOVÁCIÓJÁBAN 1989 ÉS 1996 KÖZÖTT <i>Kissné Zsámboki Réka</i>	349
SZEMLÉLTETŐ ESZKÖZÖK RENDSZERE NYOMATOTT ÉS INTERAKTÍV TANKÖNYVEKBEN <i>Márhoffer Nikolett, Rusznak Karolina</i>	359
A DEBRECENI EGYETEM SPORTSZAKEMBER KÉPZÉSEIBEN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK TANULÁSI MOTIVÁCIÓI <i>Németh Petra</i>	368
A KARCSÚSÁGIDEÁL INTERNALIZÁCIÓJA ÉS A KÖTÖDÉS KAPCSOLATA A TESTTEL VALÓ ELÉGEDETLENSÉGGEL <i>Pukánszky Judit</i>	374
AZ INFORMÁCIÓS MŰVELTSÉG SZEREPE ÉS A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI: ELVÁRÁSOK ÉS EREDMÉNYEK HAZAI ÉS NEMZETKÖZI VISZONYLATBAN <i>Racsko Réka</i>	382
A VIZUÁLIS KATEGORIZÁCIÓS FOLYAMATOK IGEDRENDSZERI HÁTTERÉNEK VIZSGÁLATA ALACSONY ÉS MAGAS TÉRBELI FREKVENCIÁJÚ KÉPEK SEGÍTSÉGÉVEL <i>Rokszin Adrienn Aranka, Csifcsák Gábor</i>	392
MIRŐL OLVASUNK A SOROK KÖZÖTT? – A MÁJUS-JÚNIUSI NÉMET NYELVI, EMELT SZINTŰ, JELES ÉRETTSÉGI VIZSGÁK EREDMÉNYEINEK ELEMZÉSE 2006-2013 <i>Sebestyén Krisztina</i>	403
A MUNKAHELY MINT A FELNŐTTKORI TANULÁS SZÍNTERE – TÉNYEK ÉS MAGYARÁZATOK <i>Stéber Andrea</i>	411

BÖLCSESZ-ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI HALLGATÓK MUNKAERŐ-PIACI LEHETŐSÉGEINEK HAZAI VIZSGÁLATAI <i>Szabó Barbara</i>	421
A DIGITÁLIS SZÖVEGÉRTÉS FELMÉRÉSÉNEK KIHÍVÁSAI – MEGFONTOLÁSOK A PISA-TESZTEK MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATBAN – <i>Szabó Krisztina</i>	429
CLOSED INTO MYSELF WITH AUTISM –AUTISM SPECTRUM DISORDER REVIEWED ON THE BASIS OF AUTISTIC AUTHORS’ WRITINGS <i>Anett Tóth</i>	439
AZ ADAPTÍV EVEZÉS PROGRAM SZEREPE A SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁK ALAKÍTÁSÁBAN <i>Dr. Túri Ibolya</i>	446
SPORTRA NEVELÉS A TELEVÍZIÓ SEGÍTSÉGÉVEL? <i>Fintor Gábor János</i>	461
ALTERNATÍV VITARENDEZÉS LEHETŐSÉGEI A KÖZÉPISKOLÁBAN <i>Klement Mariann</i>	469
KISIKOLÁSKORI TERMÉSZETTUDOMÁNYOS NEVELÉS <i>Molnár Milán, Dr. Papp Katalin</i>	477
SZERVEZETPSZICHOLÓGIAI KUTATÁSOK ÉS A GYAKORLAT KAPCSOLATA A HR TERÜLETÉN <i>Tóth Ágnes, Uatkán Ajna</i>	493

HITTUDOMÁNY	502
ESZMEI KINCSEK ANDALÚZIÁBÓL ABUBACER, A FILOZÓFUS <i>Mgr. Balázs Lilla</i>	503
AGY ÉS LÉLEK AGYKUTATÓK MEGÁLLAPÍTÁSAI A LÉLEKRŐL EGY TEOLÓGUS SZEMÉVEL <i>Haris Szilárd</i>	517
A FEHÉR RUHA SZIMBOLIKÁJA A JELENÉSEK KÖNYVÉBEN <i>Hurja Bettina Valéria</i>	527
VENDÉGEK ÉS VENDÉGLÁTÓK SODOMÁBAN 535 A VENDÉGSZERETET, MINT A MORÁLIS ÁLLAPOT FOKMÉRŐJE AZ 1MÓZ 19,1-16-BAN <i>Jenei Péter</i>	535
A SZEMÉLYKÖZPONTÚ (ROGERS-I) MEGKÖZELÍTÉS FONTOSSÁGA A LELKIPÁSZTOR HIVATÁSSZEMÉLYISÉGÉNEK FORMÁLÓDÁSÁBAN <i>Kovály Erzsébet</i>	545
KERESZTYÉNSÉG ÉS EURÓPAI UNIÓ <i>Palcsó Attila</i>	553
A PÁRMAI KOLOSTOR AVAGY A SZABADSÁG RÉGEN ÉS MOST <i>Pfuscher Emese</i>	561
A KOGNITÍV ELMÉLET ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI A LELKÉSZI PÁLYAVÁLASZTÁSI MOTIVÁCIÓ FELMÉRÉSÉBEN <i>Rád András László</i>	566
A NEMZETI ÉS VALLÁSOS KEVEREDÉS TILALMA AZ ÓSZÖVETSÉGI CSALÁDMODELLBEN <i>Sallai Jakab</i>	573

A KRISZTUSSAL VALÓ KAPCSOLAT SAKRAMENTÁLIS JELLEGE <i>Szakács Sándor</i>	579
BESZÉLJÜNK AZ IGEHIRDETÉSRŐL – AZ IGEHIRDETÉS FELÉPÍTÉSE <i>Szerdi András</i>	586
A KOMÁROMI REFORMÁTUS ANYAKÖNYVEK FELHASZNÁLÁSA DEMOGRÁFIAI ÉS MIKROTÖRTÉNETI KUTATÁSOK SORÁN <i>Tömösközi Ferenc</i>	594

A KARCSÚSÁGIDEÁL INTERNALIZÁCIÓJA ÉS A KÖTŐDÉS KAPCSOLATA A TESTTEL VALÓ ELÉGEDETLENSÉGGEL

Pukánszky Judit

*Szegedi Tudományegyetem, Egészségtudományi és
Szociális Képzési Kar,
Szeged, Magyarország*

Absztrakt

A média mint a testi megjelenésre vonatkozó kulturális elvárások jelentős közvetítő közege, realiztikusnak és könnyen elérhetőnek tünteti fel a karcsú testideálokat. Főként női médiafogyasztók esetében, a médiahasználat társas összehasonlítást eredményezhet, mely a karcsúságideál internalizációja esetén fokozhatja a testi elégedetlenséget. A bizonytalan kötődéssel jellemezhető nők hajlamosak lehetnek internalizálni és követni a külső megjelenésre vonatkozó standardokat, így a bizonytalan kötődés kapcsolatba hozható a testsúllyal kapcsolatos aggodalommal. Jelen kutatás célja annak feltárása, hogyan függ össze a médiahasználat gyakorisága, a médián keresztül közvetített karcsúságideál internalizációja valamint a felnőttkori kötődés dimenziói a testi elégedetlenséggel, valamint annak megállapítása, mely vizsgált tényező gyakorol erőteljes hatást a testképre.

Kulcsszavak: testkép, média, kötődés, internalizáció, társas összehasonlítás

Bevezetés

A testkép komplex, többtényezős konstruktum, mely magában foglalja az egyén észleleteit, érzéseit, gondolatait, viselkedését (Grogan 2006). A testképet nem lehet szigorúan állandó vonásként tekinteni, mivel kontextuális hatások, mint a médián keresztül közvetített üzenetek, akár átmenetileg, akár hosszú távon befolyást gyakorolhatnak rá (Cash 2002). A nyugati kultúrákban a nőkre jellemző széleskörű testi elégedetlenséget normatív jelenségként tartják számon, így a testi megjelenéssel és testsúllyal való elégedetlenség napjainkban a nőiség élményéhez hozzátartozó természetes jelenség (Rodin 1985). Spitzer, Henderson és Zivian (1999) vizsgálatában az egyetemisták több mint 80%-ka számolt be testi elégedetlenségről.

A testi megjelenésre vonatkozó kulturális elvárások közvetítésében a média szerepe igen jelentős, mely erőteljes hatást gyakorol a testképre (Tiggemann 2002). A médiában az idealizált, légiesen karcsú női testeket realiztikusnak, és bárki számára könnyen elérhetőnek tüntetik fel (Thompson és mtsai. 1999).

Thompson és munkatársai (1999) három fő szociokulturális forrást, a kortársak, a szülők és média szerepét hangsúlyozták, melyek hozzájárulhatnak a testképzavarok és a táplálkozási zavarok kialakulásához. Érvényesülésüket két mechanizmus segíti elő: 1) a mások külsejével való összehasonlítási hajlam, valamint 2) a megjelenésre vonatkozó szociokulturális ideálok internalizációja.

Mivel a női identitás hangsúlyos tényezője a megjelenés, fokozott distresszt okozhat az aktuális testi megjelenés és a médiában bemutatott idealizált testek közötti diszkrepancia észlelése: internalizált karcsúságideál esetén minél nagyobb különbséget észlel az egyén, annál nagyobb mértékben fokozódik a saját testével való elégedetlensége (Halliwell és Dittmar 2006).

Cash és munkatársai (2004) vizsgálatában kapcsolatot találtak az egyetemisták testképpel való elégedetlensége és kevésbé biztonságos kötődés között. Más vizsgálatban a bizonytalan kötődés és étkezési zavarokkal járt együtt klinikai és nem klinikai mintán (Ward és mtsai. 2000). Hardit és Hannum (2012) szerint a szorongó kötődést mutató személyek nagyobb valószínűséggel internalizálják a média által közvetített karcsúságideált. Több kutató (pl. Baldwin és mtsai. 1996; Csóka és mtsai. 2007) ajánlása szerint diszkrét kötődési kategóriák vizsgálata helyett a szorongás és elkerülés dimenzióira érdemes fókuszálni.

Célok és hipotézisek

Vizsgálatunkban arra kerestük a választ, mely változók határozzák meg a testtel való elégedetlenséget, illetve a kötődés dimenziói vagy a médiából érkező nyomás hat-e erőteljesebben a testtel való elégedetlenségre? Hipotéziseink a következők voltak: 1. Akik több időt töltenek médiafogyasztással, nagyobb mértékben internalizálják a karcsúságideált illetve jellemzőbben mutatnak fokozott testi elégedetlenséget. 2. A média közvetítette testideálok internalizációja esetén nő a diszkrepancia az aktuálisnak és ideálisnak vélt testképek között. 3. Nagyobb fokú internalizáció és aggodalmaskodás kapcsolatba hozható a karcsúság iránti késztetéssel, a testi elégedetlenséggel és a negatív testi attitűdökkel.

Módszerek

Vizsgálati személyek

A vizsgálat a Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Karán történt 2013 januárjától. 355 fő 18-25 év közötti ($M = 20,44$, $SD = 1,32$) hallgató vett részt a keresztmetszeti, önkitöltős kérdőíves vizsgálatban. A hallgatók átlagos testsúlya $60,41$ kg ($SD = 9,72$), az átlagos testmagasság $166,61$ cm ($SD = 6,14$), a testtömeg-index (BMI) átlaga $= 21,76$ kg/m² ($SD = 3,21$).

Mérőeszközök

A kérdőíves vizsgálat során tájékozódunk a hallgatók életkoráról, testmagasságáról, testsúlyáról. Ezt követően szépség- és testideálokkal közvetítő médiahasználat heti átlagos óraszámát mértük fel, mely kiterjedt a női magazinokra, divatmagazinokra, életmóddal, divattal foglalkozó TV műsorokra, filmsorozatokra, szappanoperákra, az életmóddal, divattal foglalkozó internetes oldalakra és a videóklipekre. Például: „Egy héten hány órát töltesz filmsorozatok, szappanoperák nézésével?”, „Egy héten hány órát szoktál videóklipeket nézni?”.

Evészavar Kérdőív (Eating Disorder Inventory): az Evészavar Kérdőív Garner és mtsai (1983) nevéhez köthető (magyar adaptáció: Túry és Szabó 1997), mely az evészavarok többdimenziós elképzelésén alapul. A vizsgálat során két alskáláját alkalmaztuk: a karcsúság iránti késztetés és a testtel való elégedetlenség alskálát. A karcsúság iránti késztetés skála megbízhatóságát jelző Cronbach alfa értéke: $0,89$ (item = 7, $M = 17,71$, $SD =$

8,17), a testtel való elégedetlenség skála megbízhatóságát jelző Cronbach alfa értéke: 0,87 (item = 9, M = 15,52, SD = 8,4).

Testi attitűdök tesztje (Body Attitude Test): a 20 tételből álló kérdőívet Probst és munkatársai (1995) dolgozták ki, mellyel a szubjektív testélmény és a saját testtel kapcsolatos attitűd vizsgálható. A mérőeszközt Túry és Szabó (2000) adaptálta magyar nyelvre. A kérdőív megbízhatóságát jelző Cronbach alfa értéke: 0,86 (item: 20, M = 54, SD = 13,30).

Fallon-Rozin emberalakrajz teszt: a tesztet Fallon-Rozin (1985) dolgozta ki, melyben a vizsgálati személynek 9 eltérő tápláltsági állapotú figura közül kell kiválasztania a saját testéhez és testideáljához hasonló figurát. A Fallon-Rozin teszt azonban csak a soványság utáni vágyat méri, az izomzat növelése iránti törekvéseket nem lehet általa vizsgálni (Tiggemann 2004).

Megjelenéssel Kapcsolatos Szociokulturális Attitűdök Kérdőív (Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire-3, SATAQ-3, magyar fordítás: Czeglédi Edit n.d.; Papp, Czeglédi, Túry 2011): a kérdőív az evészavarokban és testképzavarokban szerepet játszó, média közvetítette társadalmi hatásokat vizsgálja. A 30 tételből álló kérdőívet Thompson és munkatársai (2004) dolgozták ki. A kérdőív a következő négy skálát foglalja magában: internalizáció – általános, internalizáció – kisportolt nyomás és információ. A skálák belső konzisztenciáját jelző Cronbach-alfa mutatók a következők: internalizáció, általános: Cronbach alfa: 0,93 (item: 9, M = 23,66, SD = 9), internalizáció, kisportolt: Cronbach alfa: 0,81 (item: 5, M = 13,95, SD = 4,76), nyomás: Cronbach alfa: 0,91 (item: 7, M = 18,86, SD = 7,48), információ: Cronbach alfa: 0,88 (item: 9, M = 25,50, SD = 8,14).

A Kapcsolati Skálák Kérdőív (Relationship Scales Questionnaire). A kérdőívet Griffin és Bartholomew (1994) dolgozta ki, mely a közeli kapcsolatokra vonatkozóan vizsgálja a kötődés következő négy stílusát: biztonságos, elkerülő, bizalmatlan és aggodalmaskodó. A magyar adaptáció Csóka és munkatársai (2007) nevéhez köthető, a kutatók a diszkrét kötődési minták mérése helyett az aggodalmaskodás és függetlenség dimenziók vizsgálatát javasolják, így a két dimenzió elért alacsony pontszám alapján mérhető a biztonságos kötődés. A mérőeszköz megbízhatóságát jelző Cronbach-alfa értékei a következők: aggodalmaskodás dimenzió skáláján a Cronbach-alfa: 0,71 (item: 3, M = 8,02, SD = 3,29), függetlenség dimenzió skáláján a Cronbach-alfa: 0,69 (item: 4, M = 15,22, SD = 3,21).

Eredmények

Az adatok feldolgozásához IBM SPSS Statistics 20 statisztikai programot használtunk.

Lineáris regresszióanalízist alkalmaztunk annak vizsgálatára, mely médiahasználattal kapcsolatos tényezők prediktorai a testtel való elégedetlenségnek. A független változók a következők voltak: médiahasználattal töltött átlagos heti óraszámok, a Megjelenéssel Kapcsolatos Szociokulturális Attitűdök Kérdőív skálái, a Kapcsolati Skálák Kérdőív két dimenziója és a testtömeg-index. Az eredmények szerint a következő változók a testtel való elégedetlenség szignifikáns prediktorai: 1. BMI $\beta = 0,47$, $t(341) = 11,36$, $p < 0,001$, 2. internalizáció (általános) $\beta = 0,32$, $t(341) = 7,50$, $p < 0,001$, 3. aggodalmaskodás $\beta = 0,15$, $t(341) = 3,47$, $p < 0,001$. Tehát az internalizáció jelen mintán erőteljesebb prediktora a testtel való elégedetlenségnek, mint az aggodalmaskodás, mely szorongó kötődésre utalhat. Az eredmények szerint a vizsgált változók a testi attitűdök varianciájának 39 százalékát magyarázzák meg, $R^2 = 0,39$, $F(3, 341) = 76,83$, $p < 0,001$. A médiahasználat átlagos óraszámaira vonatkozó változók jelen mintán nem befolyásolták a testtel való elégedetlenséget.

A Fallon-Rozin teszttel vizsgált ideális - aktuális testkép ordinális változót az internalizáció (általános) intervallum változóval korreláltattuk, Spearman korrelációt alkalmaztunk. Az ideális - aktuális testkép különbsége és az internalizáció (általános) változók között szignifikáns negatív korrelációt kaptunk ($r_s = -0,31$, $p < 0,01$).

Pearson korrelációk eredményei szerint a karcsúságideál internalizációja szignifikáns pozitív összefüggést mutatott a testi attitűdökkel ($r_p = 0,55$, $p < 0,001$), a testtel való elégedetlenséggel ($r_p = 0,38$, $p < 0,001$) és a karcsúság iránti késztetéssel ($r_p = 0,52$, $p < 0,001$). Az aggodalmaskodás szignifikáns pozitív összefüggést mutatott a testi attitűdökkel ($r_p = 0,38$, $p < 0,01$), a karcsúság iránti késztetéssel ($r_p = 0,30$, $p < 0,01$) és a testtel való elégedetlenséggel ($r_p = 0,26$, $p < 0,01$).

Összefoglalás

Első hipotézisünk, akik több időt töltenek médiafogyasztással, nagyobb mértékben internalizálják a karcsúságideált illetve jellemzőbben mutatnak fokozott testi elégedetlenséget, nem sikerült igazolni. A kapott eredmény ellentmond korábbi kutatási eredményeknek (pl. Tiggemann 2002), lehetséges, a minta jellege meghatározó, mivel a mintavétel egy szűk populációra korlátozódott. Második hipotézisünket, mely szerint a média közvetítette testideálok internalizációja esetén nő a diszkrepancia az aktuálisnak és ideálisnak vélt testképek között, szintén nem tudtuk igazolni. Akik nagyobb mértékben internalizálták a karcsú testideált, azok kevésbé jellemzően választottak a testüknél vékonyabb ideált. A kapott eredmény magyarázható a mérőeszköz hiányosságaival is, mivel a Fallon-Rozin teszt csak a karcsúság iránti vágyat méri, az izmosabb testi megjelenés utáni készletéről nem ad információt (Tiggemann 2004). Más megközelítés szerint, jellemzően a fiatal felnőttkortól kezdődően olyan kognitív kontrollstratégiák működése válik hangsúlyossá, melyek csökkentik a karcsú testideálokra adott érzelmi válaszaikat és a társas összehasonlítás mértékét (Ahern és mtsai. 2011). Azonban Bucchianeri és munkatársai (2013) arra hívták fel a figyelmet, hogy a BMI növekedésével mindkét nem esetében fiatal felnőttkorban tapasztalható a legkifejezettebb testi elégedetlenség. Harmadik hipotézisünk igazolást nyert, mely szerint nagyobb fokú internalizáció és aggodalmaskodás kapcsolatba hozható a karcsúság iránti készletéssel, a testi elégedetlenséggel és a negatív testi attitűdökkel.

Irodalom

- Ahern, A. L., Bennett, K. M., Kelly, M., Hetherington, M. M. 2011. Qualitative exploration of young women's attitudes towards the thin ideal. *Journal of Health Psychology* 16:70-79.
- Baldwin, M. W., Keelan, J. P. R., Fehr, B., Enns, V., Koh-Rangarajoo, E. 1996. Social-cognitive conceptualization of attachment working models: Availability and accessibility effects. *Journal of Personality and Social Psychology* 71(1):94-109.
- Bucchianeri, M. M., Arikian, A. J., Hannan, P. J., Eisenberg, M. E., Neumark-Sztainer, D. 2013. Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: Findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image* 10 (1):1-7.
- Cash, T. F. 2004. Body image: past, present, future. *Body Image* 1:1-5.
- Csóka, Sz., Szabó, G., Sáfrány, E., Rochlitz, R., Bódizs, R. 2007. Kísérlet a felnőttkori kötődés mérésére – a kapcsolati kérdőív (Relationship Scale Questionnaire) magyar változata. *Pszichológia* 27(4): 333-355.
- Fallon, A., Rozin, P. 1985. Sex differences in perception of desirable body shapes. *J Abnorm Psychol* 94:102-105.
- Garner, D. M., Olmsted, M. P., Polivy, J. 1983. Development and validation of a multidimensional eating disorder inventory for anorexia nervosa and bulimia. *International Journal of Eating Disorders* 2:15-34.
- Griffin D. W., Bartholomew, K. 1994. The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. *Advances in Personal Relationships* 5:17-52.
- Grogan, S. 2006. Body image and health: Contemporary Perspectives. *Journal of Health Psychology* 11: 523-530.
- Halliwel, E., Dittmar, H. 2006. Associations between appearance-related self-discrepancies and young women's and men's affect, body image, and emotional eating: A comparison of fixed item and respondent-generated self-discrepancy measures. *Personality and Social Psychology Bulletin* 32:447-458.

Hardit, S. K., Hannum, J. W. 2012. Attachment, the tripartite influence model, and the development of body dissatisfaction. *Body Image*, 9(4): 496-475.

Heinberg, L. J. 2004. The Sociocultural Attitudes Towards Appearance Scale – 3 (SATAQ-3): Development and validation. *International Journal of Eating Disorders* 35(3):293-304.

Papp, I., Czeglédi, E. Túry, F. 2011. A szociokulturális hatások kapcsolata az elhízottakkal szembeni előítéletekkel kora serdülőkorban. *Mentálhigiénié és Pszichoszomatika* 12:149-171.

Probst, M., Vandereycken, W., Van Coppenolle, H., Vanderlinden, J. 1995. The Body Attitude Test for patients with an eating disorder: Psychometric characteristics of a new questionnaire. *Eating Disorders* 3:133-144.

Thompson, J. K., Heinberg, L. J., Altabe, M., Tantleff-Dunn, S. 1999. *Exacting beauty: Theory, assessment, and treatment of body image disturbance*. Washington DC: American Psychological Association.

Thompson, J. K., van den Berg, P., Roehring, M., Guarda, A. S., Heinberg, L. J. 2004. The Sociocultural Attitudes Towards Appearance Scale - 3 (SATAQ-3): Development and validation. *International Journal of Eating Disorders* 35(3):293-304.

Tiggemann, M. 2002. „Media influences on body image developemen.” In *A handbook of theory, research, and clinical practice*, edited by Cash, T., F., Pruzinsky, T., 91-98. New York: Guilford Press.

Tiggemann, M. 2004. Body image across adult life span: stability and change. *Body Image* 1(1):29-41.

Túry, F., Sáfrán, Zs., Wildman, M., László, Zs. 1997. Az Evési Zavar Kérdőív (Eating Disorder Inventory) hazai adaptációja, *Szenvedélybetegségek* 5:336-342.

Túry, Ferenc, Szabó, Pál. 2000. *A táplálkozási magatartás zavarai. Az anorexia nervosa és a bulimia nervosa*. Budapest: Medicina Könyvkiadó.